

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 11 lipca 2008 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Karta Nauczyciela oraz
ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2008 r. ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Karta Nauczyciela oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 skreśla się pkt 1;
- 2) w art. 1 w pkt 2 w lit. a:
  - a) w zdaniu wstępnym wyrazy "pkt 2e-2g" zastępuje się wyrazami "pkt 2e i 2f",
  - b) skreśla się pkt 2g;
- 3) w art. 1 w pkt 2 w lit. a, w pkt 2e po wyrazie "zawodach" dodaje się wyrazy "dla rolnictwa";
- 4) w art. 1 w pkt 16, ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. W odniesieniu do publicznych szkół i placówek artystycznych minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wydaje, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, przepisy, o których mowa w art. 11 ust. 2 – z wyjątkiem przepisów określających warunki i tryb wydawania oraz wzory świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych wydawanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne, sposób dokonywania sprostowań ich treści i wydawania duplikatów oraz wysokość odpłatności za wydawanie duplikatów tych świadectw, dyplomów państwowych i innych druków

szkolnych, a także tryb i sposób dokonywania legalizacji wydawanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz wysokość odpłatności za wykonywanie tych czynności – oraz art. 22 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1-8.";

- 5) w art. 1 w pkt 25 w lit. b, w ust. 2 wyrazy "szkoły morskiej" zastępuje się wyrazami "szkoły prowadzącej kształcenie w zawodach dla żeglugi morskiej";
- 6) w art. 1 w pkt 31 w lit. a, w ust. 2c wyraz "Publiczne" zastępuje się wyrazami "Prowadzone przez osoby prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego i osoby fizyczne publiczne";
- 7) w art. 1 dodaje się pkt 33a w brzmieniu:
"33a) art. 84a otrzymuje brzmienie:
"Art. 84a. Przepisy art. 67a ust. 1-3, 5 i 6 stosuje się odpowiednio do szkół niepublicznych.";
- 8) art. 3 otrzymuje brzmienie:
"Art. 3. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:
  - 1) w art. 6 pkt 9 otrzymuje brzmienie:
"9) orzec umieszczenie w rodzinie zastępczej, w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo w młodzieżowym ośrodku socjoterapii,";
  - 2) w art. 25 § 2 otrzymuje brzmienie:
"§ 2. Przed wydaniem orzeczenia o umieszczeniu nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, publicznym zakładzie opieki zdrowotnej, domu pomocy społecznej albo zakładzie poprawczym sąd zwraca się o wydanie opinii, o której mowa w § 1.";
  - 3) art. 26 otrzymuje brzmienie:
"Art. 26. Wobec nieletniego można tymczasowo zastosować nadzór organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej albo

zakładu pracy, a także nadzór kuratora lub innej osoby godnej zaufania, a jeżeli byłoby to niewystarczające - umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii, lub zastosować środki leczniczo-wychowawcze, o których mowa w art. 12.";

4) w art. 30 § 5 otrzymuje brzmienie:

"§ 5. Na rozprawę lub posiedzenie sąd może wezwać także kuratora, przedstawiciela schroniska dla nieletnich, zakładu poprawczego, młodzieżowego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii, placówki opiekuńczo-wychowawczej lub publicznego zakładu opieki zdrowotnej albo domu pomocy społecznej, w którym nieletni przebywa, a ponadto również inne osoby, w szczególności przedstawiciela szkoły, do której nieletni uczęszcza, zakładu pracy, w którym jest zatrudniony, lub organizacji społecznej, do której należy; w sprawach o czyn karalny jako przestępstwo skarbowe można wezwać także przedstawiciela właściwego finansowego organu dochodzenia, określonego w Kodeksie karnym skarbowym.";

5) w art. 32 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Do kosztów postępowania zalicza się również należność z tytułu pobytu nieletniego w policyjnej izbie dziecka, schronisku dla nieletnich, zakładzie poprawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, w domu pomocy społecznej, jak również zryczałtowaną kwotę z tytułu: postępowania mediacyjnego, badań nieletniego w rodzinnym ośrodku diagnostyczno-konsultacyjnym, umieszczenia w rodzinie zastępczej, pobytu w ośrodku kuratorskim lub ustanowienia nadzoru kuratora.";

6) w art. 66 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Organizacja i system wychowawczy w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i schroniskach dla nieletnich oraz w zakładach poprawczych powinny zapewniać możliwość indywidualnego oddziaływania na nieletnich odpowiednio do ich osobowości i potrzeb wychowawczych.";

7) art. 68 otrzymuje brzmienie:

"Art. 68. Przepis art. 17 § 2 nie ma zastosowania w wypadkach, gdy wykonywany jest środek polegający na umieszczeniu nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, publicznym zakładzie opieki zdrowotnej, domu pomocy społecznej albo w zakładzie poprawczym.";

8) w art. 70 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. W sprawach nieletnich umieszczonych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, publicznych zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej oraz w schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych wnioski w postępowaniu wykonawczym może również składać dyrektor właściwego zakładu.";

9) art. 72 otrzymuje brzmienie:

"Art. 72. O umieszczeniu nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii albo w publicznym zakładzie opieki zdrowotnej lub w domu pomocy społecznej oraz o umieszczeniu w zakładzie poprawczym, jak również o każdej zmianie tego zakładu, placówki, ośrodka lub domu pomocy społecznej dyrektor zakładu, placówki, ośrodka lub domu pomocy społecznej zawiadamia sąd rodzinny, który wykonuje orzeczenie.";

10) w art. 73 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Wykonywanie środków, o których mowa w art. 6 pkt 2, 3 i 6 oraz w art. 7 i 8, jak również umieszczenie w rodzinie zastępczej lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii lub w publicznym zakładzie opieki zdrowotnej albo domu pomocy społecznej ustaje z mocy prawa z chwilą ukończenia przez nieletniego lat 18, a wykonywanie pozostałych środków - z chwilą ukończenia lat 21; jeżeli środki wychowawcze zastosowano na podstawie art. 10 § 4 Kodeksu karnego lub art. 5 § 2 Kodeksu karnego skarbowego - wykonywanie ich ustaje z mocy prawa z chwilą ukończenia przez sprawcę lat 21.";

11) w art. 76 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Jeżeli rodzice lub opiekun nie mogą zapewnić nieletniemu zwalnianemu z młodzieżowego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii, publicznego zakładu opieki zdrowotnej, domu pomocy społecznej, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich albo opuszczającemu rodzinę zastępczą niezbędnych warunków wychowawczych i bytowych - udziela się nieletniemu pomocy.";

12) w art. 77 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Nadzór nad wykonywaniem orzeczeń o skierowaniu nieletniego do ośrodka kuratorskiego, o umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, domu pomocy społecznej, publicznym zakładzie opieki zdrowotnej, schronisku dla nieletnich i zakładzie poprawczym, jak również decyzji o umieszczeniu w policyjnej izbie dziecka, sprawuje sędzia rodzinny.";

13) w dziale IV tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:

"Stosowanie środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, w schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii";

14) w art. 95a w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

"5) samowolnemu opuszczaniu przez nieletniego zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, młodzieżowego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii,";

15) w art. 95c § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i sposób użycia środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii oraz sposób kontroli nad decyzjami o zastosowaniu tych środków, a także określi rodzaje młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii, w których mogą być stosowane środki

przymusu bezpośredniego, uwzględniając w szczególności cel stosowania środków, formy, w jakich mogą być one stosowane, związaną z ich stosowaniem potrzebę doboru właściwych metod oddziaływania wychowawczego na nieletniego, sposób prowadzenia dokumentacji związanej z zastosowaniem środków, szczegółowy sposób sprawowania opieki nad stanem zdrowia fizycznego i psychicznego nieletniego, wobec którego zastosowano środek, mając na uwadze konieczność poszanowania praw i godności nieletniego oraz zapewnienia bezpieczeństwa zakładów, schronisk i placówek.".

9) w art. 5 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na podstawie art. 11 ust. 2 i art. 32a ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1:

1) w zakresie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych wydawanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne, a także sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, zasad legalizacji wydawanych przez okręgowe komisje egzaminacyjne dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą;

2) w pozostałym zakresie zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego na podstawie art. 11 ust. 2 i art. 32a ust. 4 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.";

10) w art. 7 w pkt 3 skreśla się wyrazy "pkt 1,".

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

UZASADNIENIE

Uchwalona przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 czerwca 2008 r. ustawa o zmianie ustawy o systemie oświaty, ustawy - Karta Nauczyciela oraz ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, była przedmiotem prac Senatu na posiedzeniu w dniach 10 i 11 lipca br. Izba rekomenduje przyjęcie 10 poprawek do ustawy.

Poprawki nr 1, 2, 5 i 10 zmierzają do uporządkowania słowniczka ustawy w zakresie definicji odnoszących się do szkolnictwa zawodowego. W toku prac w komisjach senackich: Komisji Nauki, Edukacji i Sportu oraz Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej zwrócono uwagę, iż nie jest jasne kryterium, w oparciu o które uznano za zasadne zdefiniowanie pojęć "szkoła rolnicza", "szkoła leśna" i "szkoła morska", nie definiując jednocześnie innych szkół zawodowych, funkcjonujących w oparciu o przepisy ustawy o systemie oświaty tj. szkół medycznych oraz szkół prowadzących kształcenie w zawodach dla żeglugi śródlądowej. W przekonaniu komisji pracujących nad ustawą, wystarczające jest ustawowe dookreślenie pojęć "szkoły rolniczej" oraz "szkoły leśnej", gdyż w stosunku do tych dwóch rodzajów szkół ustawa kształtuje rozwiązania prawne odnoszące się do ich tworzenia, prowadzenia oraz przejmowania od jednostek samorządu terytorialnego, w sposób znacznie odmienny od tych, które obowiązują w stosunku do pozostałych szkół. Wzięto również pod uwagę fakt, iż wprowadzając definicję szkoły morskiej nie zachowano konsekwencji terminologicznej w przepisach ustawy (brak zmiany w zakresie art. 32b ustawy o systemie oświaty).

Izba zwróciła również uwagę, iż w związku ze zmianą, zarówno w zakresie merytorycznym jak i redakcyjnym, przepisów określających zasady prowadzenia stołówek szkolnych (art. 67a ustawy o systemie oświaty), konieczna jest zmiana art. 84a, który przewiduje odpowiednie stosowanie tych przepisów do szkół niepublicznych. Pozostawienie art. 84a w obecnym brzmieniu skutkowałoby brakiem możliwości jego stosowania ze względu na brak normy wskazującej organ uprawniony do określenia zasad korzystania ze stołówki w szkole niepublicznej. Biorąc powyższe pod uwagę Senat przyjął poprawkę nr 7.

Poprawka nr 3 zmierza do zachowania jednolitego sposobu definiowania szkolnictwa zawodowego. W tym celu doprecyzowano definicję "szkoły rolniczej" poprzez wskazanie, iż jest to szkoła ponadgimnazjalna kształcąca wyłącznie w zawodach dla rolnictwa.

Poprawka nr 4 doprecyzowuje zakres spraw, które podlegają wyłączeniu spod kompetencji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przy wydawaniu przepisów wykonawczych dotyczących świadectw, dyplomów państwowych

i innych druków szkolnych. Z poprawką tą merytorycznie powiązana jest poprawka nr 9, która uszczegóławia zakres spraw regulowanych obecnie rozporządzeniem ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego dotyczących świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, które, po wejściu w życie niniejszej nowelizacji, zostaną uregulowane przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Przyjmując poprawkę nr 6 Senat opowiedział się za uszczegółowieniem przepisu określającego zasady dotowania publicznych przedszkoli, szkół podstawowych, ośrodków, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty oraz publicznych poradni psychologiczno – pedagogicznych, które prowadzą wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. W toku prac senackich zwrócono uwagę, iż umiejscowienie przywołanej regulacji w art. 80 ustawy o systemie oświaty oznacza, iż rozwiązanie to ma dotyczyć publicznych przedszkoli, szkół, ośrodków i poradni prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego, co jednak nie wynika wprost z brzmienia przepisu. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, doprecyzowano powyższy przepis.

Poprawka nr 8 zmierza do dokonania zmian w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich w sposób kompletny (skreślenie oprócz wyrazów "ośrodek szkolno-wychowawczy" również zbędnych spójników i przecinków).